

חובות גילוי במכירת רכב משומש / עו"ד עמרי ברקן*

שוק מכירת הרכב המשומש הינו אחד השווקים בהם קיים למוכר, ובייחוד למוכר שזה עיסוקו, יתרון גדול על הרוכש אשר קשה לו לדעת מה יש "מתחת למכסה המנוע". בנוסף, אדם הרוכש רכב מעסק שזה התמחותו (למשל, מגרש רכב, או חברת ליסינג) בדרך כלל גם לא טורח לקחת את הרכב לבדיקה מקצועית. לכן, המחוקק הטיל מגבלות מחמירות החלות על עוסק המוכר רכבים, וקבע סנקציות במקרה שכללים אלה לא מכובדים בעת ביצוע עסקאות מכר של רכב משומש.

כחלק מדרישות החוק, עסקת מכר של רכב משומש חייבת להתבצע (א) בחוזה כתוב בלבד, אשר (ב) אליו יצרף המוכר "טופס גילוי נאות" שיכלול פרטים מדויקים אודות זהות המוכר, זהות בעל הרכב, וכן מידע מהותי אודות ההיסטוריה של הרכב, לרבות מספר בעלים קודם, פגיעות, תאונות, הקילומטריז' שעבר הרכב ועוד. לבסוף, (ג) על הקונה לחתום על-גבי הטופס ולאשר שהפרטים הובאו לידיעתו. אי-עמידה בכללים אלה עשויה להביא להטלת קנס של עד 204,000 ₪ על המוכר ובתי המשפט הבהירו כי אי-עמידה בדרישות החוק עשויה גם לזכות את רוכש הרכב בפיצוי.

במקרה שהגיע לבית המשפט, טענה חברה העוסקת בעסקאות "טרייד-אין" של רכבים משומשים שהרכב כלל לא היה שלה ורק פעלה עבור בעלי הרכב ולכן לא ידעה על ליקויים שהיו וכי לא רק שנחתם טופס גילוי נאות (למרות שהתברר שהפרטים בו היו שגויים) אלא שהרוכש אף חתם על כך שהחברה המוכרת אינה אחראית על מצב הרכב ומשמשת רק כמתווכת בעסקה בין מוכר הרכב לבין הרוכש. בית המשפט חייב את החברה בפיצוי הרוכש והבהיר שגם החתמה של לקוח על ויתור על טענות אינה פוטרת את הסוחר מאחריות.

חשוב לציין, שלא רק הפרטים המופיעים בטופס הגילוי הנאות המחויב על-פי חוק נדרשים לגילוי. החוק אמנם מייצר רף מינימום לגילוי נאות כלפי רוכש רכב, אך עשויים להיות פרטים מהותיים אחרים שגילויים נדרש, בייחוד כאשר אלה משפיעים על מחיר הרכב. כך, למשל, רכב שהיה בבעלות קודמת של חברה (להבדיל מרכב בבעלות של יחיד) קיימת לכך השפעה מהותית על מחירו, למרות שפרט זה אינו נדרש לגילוי במסגרת טופס הגילוי הנאות הנדרש על-פי חוק. למרות האמור, תום-לב וחובות הגילוי הרגילות בדיני החוזים יחולו ויחייבו גילוי של פרטים אלה. יתרה מכך, קיימת פסיקה (גם אם לא בענף הרכב) הקובעת שאי-גילוי לא מכוון של מידע מהותי (לרבות מידע שהמוכר עצמו לא היה מודע לו) עשוי להיחשב כהטעיה. סביר שכשהצד המוכר הוא עסק שזה מקצועו וזו התמחותו, בית המשפט ייטה לקבוע שהיה עליו לברר פרטים אלה בטרם מסר מידע מטעה לרוכש. בכל מקרה, בכל ספק בוודאי שכדאי להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום הרכב, על-מנת למנוע אחריות פלילית או אזרחית.

* עו"ד עמרי ברקן הינו עורך דין במשרד אפיק ושות', העוסק בין היתר במשפט המסחרי, דיני חברות והגירה. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

Disclosure duties upon sale of used vehicles / Omri Barkan, Adv.*

The sale of the used vehicle's market is one of the markets in which the seller, especially one who is a car merchant, has a great advantage on the purchaser who is unable to easily discover what is "under the hood." Moreover, a person purchasing a vehicle from a merchant (such as a car dealer or a leasing company) usually does not take the vehicle for a professional inspection. Therefore, the legislator imposed strict restrictions applicable to car dealers and set sanctions in case such rules are not implemented at sale transactions of used vehicles.

As part of the legal requirements, a sale of a used car must be executed (a) by a written contract, where (b) the seller attaches a "due diligence form" to include accurate details on the identity of the seller, the identity of the vehicle owner, number of previous owners, damage, accidents, mileage and more. Finally, (c) the purchaser must sign the form and confirm that the details were brought to his attention. Failure to comply with the rules may lead to a fine of up to ILS 204,000 imposed on the seller and the Courts made it clear that failure to comply with the law may also entitle the purchaser to compensation.

In one case brought before the Court, a company that deals in vehicle "trade-in" transactions argued that the vehicle was not its and it merely acted for the seller and therefore it was unaware of the defects in the car and not only that the due diligence form was signed by the purchaser (although it turned out that the details were incorrect), the purchaser also signed a release declaring that the seller is not responsible for the condition of the vehicle and serves only as a middleman in the transaction between the seller of the vehicle and the purchaser. The Court ordered the company to compensate the purchaser and clarified that even having the customer sign a release does not exempt the merchant from liability.

It is important to note that not only the information on the due diligence form required by law is required for disclosure. The law creates a minimum threshold for proper disclosure to a vehicle purchaser but there may be other material details that require disclosure, especially when such affect the price of the vehicle. For example, the fact that a vehicle was previously owned by a company (as opposed to ownership by an individual) will have a material effect on its price, although this detail is not specifically required to be disclosed in the due diligence disclosure form required by law. Nevertheless, good faith and the ordinary disclosure obligations under contract laws will apply and require the disclosure of such details. Moreover, caselaw (even if not caselaw regarding the vehicle industry) teaches that unintentional disclosure of material information (including information that the seller himself was unaware of) may be considered fraud. It is reasonable to assume that when the selling party is a merchant, the Court will tend to determine that it had to research such details before providing misleading information to the purchaser. In any case, it is certainly advisable to consult with an attorney specializing in the vehicles industry in order to prevent criminal or civil liability.

*Advocate Omri Barkan is an attorney at the law office of Afik & Co., Attorneys and Notary (www.afiklaw.com) whose main practice areas are commercial law, corporate law and immigration. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com

